

מסורת הש"ס

16 ועינותי לך: גיטין סד. חולין יב,א. 17 קנין פי"ב מ"א,א. 18 נרש ממכת דרך ארץ, ד. 19 נריתו וכו'. 20 ונע"ש בתוס' גיטין סד. ד"ה אסור, 1. 21 ובתב המ"ט בתנ" קנין פי"ב משנה א נראה דהתוס' לא גרסי בתנ" הך דלילו קן מפורשת אין לו בתנ" קנין פי"ב משנה א שמינה כו' אבל כל כו', 22 שיק' לעי"ב, ט. 23 זלצבענין אחר,

הגהות ה"ח

16 גמ' אשה סתם ומה השליח אסור בכל הנשים: 17 שם הוה נסיבא לגברא כי משוי: 18 א רש"י ד"ה בשלמא בתרא דר"ה עם ד"ה אלא וכו' זה אמר זה אלא הכי קאמר כ"ל וכו' דה"ה:

גליון הש"ס

הנוס' ר"ה בשוקא אשכח וכו' בלופר. עיי' מחומט דף טו ע"ג תוס' ד"ה דלמא אולא: ר"ה מ"ש וכו' דמאברא פירך ר"ג קשה לו כיון דנקטו דעניו לייבס אם כן עדיין קשה הא הוה בעמזו יטל לגרשה עתה לבשתמייבס דלא הוה דבר שלא נא לעולם ואי"כ מני משוי שלח כמו בחלה וכו'ע:

הגהות מהר"ב רבשבורג

א רש"י ד"ה קן סתומה וכו' זה שפרטה לבין מטאומא ממות ני"ב עיין לקמן דף כה ע"ב רש"י ד"ה והייט טעמא וכו' ובשער התנן פ"ד הלכה א מהל' פהמ"ק: 21 תוס' ד"ה כי משוי וכו' בקדושין עתה לא בשאלו אלמ' לכן ולא כ"ל: 22 בא"ד לכן פירך אמתיי' בשלמא ממני' נמחק מלת ממני':

מוסף רש"י

אסור בכל הנשים שבעולם. שמה זו קרינת ארוסתו שקדש לו שלוחו היא, אלא אם כן חור שלוחו לומר לו פלונית קדשתי לך, או לא קדשתי לך טעם אשה שבעולם (גיטין טו). חזקה שלוחה עושה שליחותו. כל השולחין עושין שליחותן ומתקונין להו כן, מאלת שמרלו בשליחותן (חורין יב).

פי' הרא"ש

כגון שאמר הריני נזיר לזמן ידוע שאז יתחיל נזירותו וקודם הגעת הזמן אירע לו אונס: אסור בכל הנשים שבעולם דשמא קדש שלוחו אחת מקרובותיה: קן סתומה שלא פירש איוו לעולה ואיוו לחטאת או שפרח לבין חטאות המתות כגון שמתו בעליהן או נתחפרו שבעולם דהלכה למשתטמיני שימותו והו"ה דהוה מצי למתני קן מפורשת כגון שפירש איוו

לעולה ואיוו לחטאת אלא שהיה צריך לפרש ובלבד שיכירי הנשאת את היא חטאת או עולה דאם אינו מכירה אינו יכול לקח על זוג דאינה ראויה להקרה שהעולה נעשית למעלה והחטאת למטה ולא רצה להאריך ותנא קן סתומה וגם אורחא דמלתא שאינו מכיר אם עולה אם חטאת כשאבד זוגה אלא כשהם ביחד או נקול להכירם אי"נ נקט קן סתומה משום סיפא פרח לבין הקרובות פסול ופוסל א' כנגדו ואם היה מפורש היה פוסל שנים ועשר: ואילו שאר קנינין דעלמא מתקנין ולא מתקנין כל קנינין שבעולם דלמא זו שפרחה היא אחת מהן ונמצא מחכפר בקרבן חבירו: אמינא לך איסור דניחא דבשעה שקדש השליח היתה נחה וקרובה בביתה הלכך היתה חשובה בין כל הנשים שבעולם כמחצה על מחצה ואילו עשאו שליח לקדש לו נשים הרבה וקידש חצי הנשים שבעולם היו נאסרות כל הנשים משום ספק קרובות אפילו אי נידיי משום

הריני נזיר פרק שני נזיר

לא וקדש לי אשה סתם. שלא פירש לו בזמיו עיר ואחו אשה: חזקה **שליח עושה שליחותו**. והלך וקידש לו אשה וכיון שלא פירש לו הי מינייהו קדיש ליה ולא ידע איו קידש לו ואי דער אותו האיש ונסיב איתתא דלמא זו היא אמה או בתה או אחותה של אותה האשה שקדש

לו שלוחו והן כולן אסורות לו כדאמר הסס א (קדושין דף עו) המקדש את אשה אוסר עליו שבע עריות: קן **סתומה**. אחד מחייבי קניין כגון הזב והזבה יולדת ומזרע שהפרישו להן שמי תורין או שני בני יונה ועדיין לא קראו להן שם איו לחטאת ואחו לעולה ופרח גזול אחד מהן לאויר העולם א' או שפרחה לבין חטאות ממות כגון שהיו שם אומיה' חטאות המתות כגון חטאת שכיפרו צעילה כו"ד) ונתערבה ביניהן ואין ידוע איו היא דאין לה שזב תקנה: **יקח גזול לשני**. ואח"כ יפריש אחד לחטאת ואחד לעולה: (גליון להכי קאמר בין חטאות המתות דלילו נתערבה בין חטאות חיות והנך חטאות ידייה נינהו מזי למיסב חד מינייהו ועבד ליה זוג להאי והא דלא נתערב הוה 13 קרבי לה עולה): **ואילו קן מפורש**. שפרח אחד מהן ואינו יודע איו 14 היא אין לו תקנה לפי שאין יודע איו לחטאת ואחו לעולה 15 ואע"ג דפירש כיון דלא הוי מריוויה קמיה לית בהו היכרא דלא ידע אי האי שני הוי חטאת או עולה: **ואילו שאר קנינין דעלמא מסקנין ואמאי לימא**. לכל מאן דמיימי קנינין היינו האי דפרח לפלוני אתמוול ונמלא מתפכר בקרבן זכירו דהא אמרת שהוא אסור בכל הנשים שבעולם: **אמר ליה אמינא לך אנה אשה דלא ניידא**. דכל כבודה בת מלך

פנימה והואיל דקביעה הוה ליה כמחלה על מחלה ולאסור ואת מותבת לי מאיסורא דנייד דאיכא למימר דהתם זדין הוה דלישתרו משום דלית בה טעמא דכל דפריש מרובא דהימירא פריש: **וכי סימא גני אשה נמי אימור**. האי צבעל אשכחיה להאיא איתתא צבוקא דניידא ולישתרי זה דכל דפריש מרובא פריש אכתי לא דמי דאין איתתא הורא לנייחותא כיון דעיילא לבימה הויה לה קבועה אבל גני דליל ונלא דלא לה איסורא דניידא: **ומורה ר' יוחנן צלשה שאין לה צם כו' וכל אחות פנויה ואע"פ ה' וכו' דלאחר מכן הויה לה חלה מהני קרובותיה פנויה כיון דזומן ששילח זה שלוחו היתה האחת נשואה והאחת פנויה וזה ו' וקידש את הפנויה אין חוששין לומר שמה שלוחו צא לכאן וקידש את אחותה לאחר שנתגרשה ונמלא זה פוגע באחותה ויש צו משום איסור שמי אחיות דסתמא דמילתא כי משוי איניש שליח במילתא דקיימא קמיה בלא איסורא אבל במלתא דלא קיימא קמיה כגון זו דבהיהא שעתא דקא משוי שליח להאי הוה מיינסבא לגברא לא משוי איניש שליח: **בשלמא בתרא**. להכי נגלח את הראשון 17 וזוה קאים קמיה האיך נזיר קדמאה ואיכא למימר דהואיל וקאים קמיה מיחייב בקרבן מגלחתו 18: **אלא קדמאה**. אמאי נגלח את השני והא צהיהא שעתא לא הוה האי נזיר קמיה ואת הוה דאמרת 19 מילתא דלא קאים קמיה דאיניש לא מסיק דרעמיה לקבליה ועלייה 20 ואמאי אמרת דנגלחים זה את זה: הכי**

מספק 21 ומשני כי משוי איניש שליח במילתיה דליהו מזי עבד וכו' פי' דגילוח השני אבל שליחותא 22 (צעא) 23 דלא מזי איניש משוי שליח אלא במילתיה דמזי עבד נפשיה צשעה ששעה שליח דלא נסיב"4 לא מזי לשויה שליח לקדש לו אף כשתתגרש ואף קדשה 25 השליח אינה מוקדשת ואם תאמר דהא משעים בכל יום שהאשה אומרת לחזירתה לזכי לי קמח והפרישי חלה בעצורי וגם תלמידים של בית רבן אומרים כן ואיך נעשה שליח בדבר הזה הא צשעה ששעה אותה שליחות לא היתה יכולה צעמנה להפריש חלה מקמח זה שאינו צר חיובא שאין מפרישין חלה מקמח ואומר רבינו תם דיש צידה להציא עיסה מגולגלת ולומר עיסה זו מהא חלה על קמח לכשיהיה נילוש ודברים שצידה קיימים דאין זה דבר שלא צא לעולם כיון 26 שצידה ללוש ולגלגל העיסה קרוי שפיר צא לעולם כיון שצידה לעשות כדאמר פרק האומר לחזירו (קדושין 97 סב): פירות ערובה זו תלושה יהא תרומה על פירות ערובה זו מחוברת לכשיתלשו ונתלשו דבריו קיימין דכל שצידו לעשות לאו כמחוסר מעשה דמי וצידו לתלושם ומכל מקום צהאי טעמא לחודה לא סגי לן למימר דמזי למיעבד שליח כאן כיון דצידו ללוש ולגלגל 27. מדאמר פרק רבן גמליאל (יצמת דף נג). האומר לחזירו כחוב גט לארוסתמי לכשאכניסנה אגרסנה הרי זה גט מפני שצידו לגרשה מיהא 28 אם ירצה וצעי התם ליצמתו מהו ומאי קא מיבעיא ליה והא צידו לצא עליה ולגרשה אלא ודאי כיון דהשתא לא מזי לגרשה לא מזי משוי שליח כיון דמחוסר מעשה לצא עליה הכא נמי כיון דהשתא איהו לא מזי להפריש אינו קרוי צידו מה שצידו ללוש ולגלגל לענין זה שיכול לעשות שליח כיון דמחוסר לישה וגיגולג:

הריני נזיר פרק שני נזיר

דלא לריכא אטו רישא: **אסור בכל הנשים שבעולם**. וא"ת וכ"ע יאסרו לישא נשים דשמא זאת היא שנתקדשה ע"י שליח ולר"מ דהנשים נאמנות לומר לא נתקדשתי מינה גדולות קטנות שאינן יודעות אם אציהם קבל עצרון קדושין 29 מאי איכא למימר וכבר מת אציה וי"ל

דמדאורייתא אפילו הוה שרי לישא דאזלינן בתר רובא 30 [ומלומר] מקרובות 31 המקודשת היא ואינו אלא קנסא צעלמא שעשה שליח סתם ולא פירש לו קדש לפלונית ולדדיה קנסו ולאחריני לא קנסו 32 וא"ת] וליהו איסורא דאורייתא דהויא ליה קצוע וכל קצוע כמחלה על מחלה דמי וי"ל דלא אחרינין קצוע כמחלה דמי אלא כשהאיסור ניכר לעצמו והאיכר ניכר לעצמו אבל כשאין האיסור ניכר לעצמו לא אחרינין קצוע 33):

קן סתומה. דז חצה ויולדת שמצינא חטאת העוף ועולת העוף וסתומה פירוש זו חצה 34 שהצעלים לא פירשו צשעת לקיחת צעלים אציהו לעולה 35 ומש"ה נקט סתומה 36 דמי מפורשם היה נריך להאריך ולפרש אציהו פרח העולה [ואן החטאת ולהכי קינר בלשונו ואמר דפרח אחד מהס: **ואי"ל** שאר קנינין בעלמא מתקנין ואמאי לימא כל הרא וחדא הוא. [דלמאן] אותו שפרח כלומר והוקבע כבר לראובן ואיך יא שמעון צו ידי חובטו וא"ת והא כבר פירשנו דלעלמא לא קנסו ויש לומר דמשמע ליה דשאר קנינין דעלמא אפי' לראובן מיתקן לו אי יטריך לקן אחד [לויצה אחרת] אמאי הא קנסו לדדיה הי"ע יקנסוהו שלא שמר קנייה ולומר שזה פרח מקן ראשון והוקבע לויצות ראשון:

אשה ד"א ניידא. ונהי דלא קצוע לגמרי כדפ"ל מ"מ דמיא קלת לקצוע ויש להחמיר: **בשוקא אשכח וקדיש**. 37 כלומר היכא דמלא אותה בשוקא היה לנו לומר שיוכל לקדשה דלא קביעה הויה וא"כ לא הוה קצוע: **התם הדרא** 38 **אניחותא**. דמי לקצוע: **באשה שאין לה בת בוי'**. פי' כיון 39 [שמנאן] שליח צדי"ה ניסן אלל כלי' קרובותיה שראויה רחל זו לאסור מקדושה הוה נשואת צרי"ה ניסן כשנשטה שליח ואע"פ שנתגרשו וקדם יום הקדושין מותרת רחל זו למשלח כדמפרש טעמא דמשעה דקאמר הויין נסיבין: **כ"י משוי איניש שליח במיר"תיה דקיימא קמיה**. כלומר [אין] דעמו שיקדש לו אשה שנתגרשה אחרי כן הלכך אפילו אם קידש אתה מקרובותיה של רחל לא תאסרה רחל בקדושין 40 שהוא 41 עשאו שליח לכך לא חלו קדושי קרובי 42 רחל והשתא קס"ד דאין דעת האדם אלא צמידי דקאי קמיה לכך פריך אמתיי' 43 בשלמא 44 ממתי' בתראה איכא קדמאה קמיה שגדו כבר ואיכא למימר דרעמיה עליה ולכך פטר עצמו בקרבותו הראשון אלא קדמאה ממי איכא בתראה כשגדו הראשון וא"כ לא היה צדעתו עליו להציא קרבות ואיך יפטר מנדרו צבהצת קרבותיו של שני: **ב"מ**. כלומר היכי דמי שלא היה לה אחות ועתה יש לה ומן הדין הוה ליה לומר היכי דמי אלא משום דלשון נזיר משונה ויש ליישב הלשון דמאי טעמא דלעולם הוה ידע שפיר דמייירי כגון דנסיבין לגבזי מכל מקום עתה שנתגרשו יש לנו לספק ולאסור

דלאי דעת האדם אפילו צמידי דלא קאי קמיה והלכך הראשון נפטר דגילוח השני אבל שליחותא 45 (צעא) 46 דלא מזי איניש משוי שליח אלא במילתיה דמזי עבד נפשיה צשעה ששעה שליח דלא נסיב"4 לא מזי לשויה שליח לקדש לו אף כשתתגרש ואף קדשה 47 השליח אינה מוקדשת ואם תאמר דהא משעים בכל יום שהאשה אומרת לחזירתה לזכי לי קמח והפרישי חלה בעצורי וגם תלמידים של בית רבן אומרים כן ואיך נעשה שליח בדבר הזה הא צשעה ששעה אותה שליחות לא היתה יכולה צעמנה להפריש חלה מקמח זה שאינו צר חיובא שאין מפרישין חלה מקמח ואומר רבינו תם דיש צידה להציא עיסה מגולגלת ולומר עיסה זו מהא חלה על קמח לכשיהיה נילוש ודברים שצידה קיימים דאין זה דבר שלא צא לעולם כיון 48 שצידה ללוש ולגלגל העיסה קרוי שפיר צא לעולם כיון שצידה לעשות כדאמר פרק האומר לחזירו (קדושין 97 סב): פירות ערובה זו תלושה יהא תרומה על פירות ערובה זו מחוברת לכשיתלשו ונתלשו דבריו קיימין דכל שצידו לעשות לאו כמחוסר מעשה דמי וצידו לתלושם ומכל מקום צהאי טעמא לחודה לא סגי לן למימר דמזי למיעבד שליח כאן כיון דצידו ללוש ולגלגל 49. מדאמר פרק רבן גמליאל (יצמת דף נג). האומר לחזירו כחוב גט לארוסתמי לכשאכניסנה אגרסנה הרי זה גט מפני שצידו לגרשה מיהא 50 אם ירצה וצעי התם ליצמתו מהו ומאי קא מיבעיא ליה והא צידו לצא עליה ולגרשה אלא ודאי כיון דהשתא לא מזי לגרשה לא מזי משוי שליח כיון דמחוסר מעשה לצא עליה הכא נמי כיון דהשתא איהו לא מזי להפריש אינו קרוי צידו מה שצידו ללוש ולגלגל לענין זה שיכול לעשות שליח כיון דמחוסר לישה וגיגולג:

טעמא

בנה ואע"פ שהיתה לה אחות והיתה נשואה בשעה שמנה את שלוחו לקדש לו אשה ונתגרשה לאלתר לאחרי מינוי השליחות מותרת היא ולא ישישן שמא קדשה שלוחו אחר שנתגרשה: במילתא דלא קיימא קמיה לא משוי איניש שליח וקס"ד דמוקשה [ממתני'] דלא מסיק איניש אדעתא למנותו שליח למה שאין בידו לעשות עתה הלכך לא הוי שלוחו לקדש לו אותה אשה שנתגרשה אחר מינוי השליחות ואם קידשה לו אינה מקודשת ומותר בקרבותיה אבל אם פירש בפירוש שעשאו שליח אפילו לנשים שהן עתה אסורות אם יהיו מותרות הוי שלוחו לפי מאי דס"ד השתא: בשלמא בתראה שאמר ואני ועלי לגלח נזיר איכא קדמאה קמיה (שהם ניכר) [שכבר] נזר בניירות יכול השני לפוטרו אלא קדמאה בשעה שקיבל עליו לגלח נזיר אכתי לא נזר השני והיאך נאמר שרעדתי היה לפוטרו אם יקבל עליו נזירות הא לא מסיק איניש אדעתיה

יב.

עין משפט

נר מצוה

יב א מיי' פי"ט מהלכות אישות הלכה ו סמג עשין מח טור שיע' אה"ע סימן לה סעיף יא:
יב ג מיי' פי"ט מהלכות פסולי מוקדשין הל' א:
יד ג מיי' פי"ט מהלכות אישות ה"ו סמג עשין מח טע"ט אה"ע סימן לה סעיף יא [ונבחר"ף פי"ב דקדושין דף כל ע"א ובדל"ש שם סימן יתן]:

נוסחת הריב"ן

[א] מלותי ממני: 13 קרי:
14 לשיני: 15 לעולה הס"ד ואח"כ מה"ד ואלו:
16 ואע"פ שלמא מפיך הויה לה אחות פנויה כיון כי':
17 המשלח: 18 דהוה:
19 דממילתא: 20 אלא אמלא קא אמרת כי' וכו' הס"ד ומ"ה דהכי קאמר:

הגהות התוספות

- י"ל וכו'. 16 ז"ל ולר"ת דמפרש כי'. 2. ז"ל וכבר מת אציה מאי איכא למימר. ומיבת וכו' מת אציה שאחי' נמחק. 3. ז"ל דלאו מקרובות כי', ומיבת מנאמר נמחק. 4. מיבות זו חצה ומקנא. 5. ז"ל אציהו לחטאת ואציהו לעולה. 6. ז"ל דלמא הא הוה. 7. ז"ל לא דמי לקצוע. 8. ז"ל וכל ומיבת אלא נמחק. 9. ז"ל וכו'. ואינו דיבור צמי"ע אלא המשך אחד לדיבור שלפניו. 10. ז"ל בקדושין אלו. 11. צ"ס קרבות. 12. ז"ל ממתי'. 13. ז"ל אלל שליחותא שאני דלא כי'. 14. ז"ל והכל כיון דמסיבין. 15. ז"ל אם קדשה. 16. ז"ל דכיון. 17. ז"ל מהשתא.

פי' הרא"ש (המשך)

דרוב כל הנשים אסורות עליו משום ספק קרובה השתא נמי נאסרות כל הנשים כיון שהאוסר קבוע אע"פ שאין תואסר קבוע: ואת אמרת לי איסורא דנידי העוף הפורח הוא נד בעולם וכיון דלא הוי קבוע אין לו כח לאסור דבטל הוא ברוב קנין שבעולם אבל א' הוי קבוע חשיבנן כאילו חצי קנין שבעולם אסורים כדחשבנין האשה המקודשת כאילו קדש חצי הנשים שבעולם וכי תימא הכא נמי דנייד דאימיר בשוקא אשכח וקדיש דחומרא יתיירא היא לאסור כל הנשים שבעולם והיה לנו תלתי' שמא בשעה שקדשה לא היתה קבועה ולא היתה כחצי הנשים שבעולם הדרה לניחותא אחר שקדשה וכיון דקבועה היא השתא חשובה כחצי הנשים אבל עוף אין לו קביעות אפילו כשתחזר לקנו דתייר נודד ממקומו ופורח מקן לקן ואין לו קביעות מקום: שאין לה לבת דניחוש לבתו וגם לא בת בת וגם לא בת כן דניחוש לאם חמיו ואם חמותו ולא אם דניחוש לבת אשתו וגם לא אם אלא אם אב דניחוש לבת בתה ולבת

בנה ואע"פ שהיתה לה אחות והיתה נשואה בשעה שמנה את שלוחו לקדש לו אשה ונתגרשה לאלתר לאחרי מינוי השליחות מותרת היא ולא ישישן שמא קדשה שלוחו אחר שנתגרשה: במילתא דלא קיימא קמיה לא משוי איניש שליח וקס"ד דמוקשה [ממתני'] דלא מסיק איניש אדעתא למנותו שליח למה שאין בידו לעשות עתה הלכך לא הוי שלוחו לקדש לו אותה אשה שנתגרשה אחר מינוי השליחות ואם קידשה לו אינה מקודשת ומותר בקרבותיה אבל אם פירש בפירוש שעשאו שליח אפילו לנשים שהן עתה אסורות אם יהיו מותרות הוי שלוחו לפי מאי דס"ד השתא: בשלמא בתראה שאמר ואני ועלי לגלח נזיר איכא קדמאה קמיה (שהם ניכר) [שכבר] נזר בניירות יכול השני לפוטרו אלא קדמאה בשעה שקיבל עליו לגלח נזיר אכתי לא נזר השני והיאך נאמר שרעדתי היה לפוטרו אם יקבל עליו נזירות הא לא מסיק איניש אדעתיה

